

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

§. I. De Baptismo & Ieiunio Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

maſculos reſpiceret. Fiebat autem id, quantum licuit, comitante parvulo, quem proinde factum annorum duodecim, cum in reditu parentes exiſtimarent more ſolito eſſe in comitatu, & non inveniētes, reverſi ſunt in Jeruſalem, ubi illum poſt triduum, id eſt, tertio die invenerunt in certa parte templi ad docendum legem & diſputandum deputatā ſedentem in medio Doctorum, audientem illos docētes, & interrogantem, ſeu excitantem ex auditis quaſtiones ſive propoſitiones, ut omnes ſtuperent velut rapti ſuper prudentia in proponendis dubiis, & ſuper reſponſis ſimiliter illius ad ea quae ab ipſo interrogabantur. Poſt hæc deſcendit cum parentibus in Nazareth, & erat factus ſubditus illis, perferens pariter labores, quibus quotidianum ſibi victum quaeritabant; proficiēſque jugiter ætate, & effectis ac ſignis ſapientiæ & gratiæ. Sicque complexa manet cum Evangelisſtis Chriſti infantia, pueritia & ætas reliqua, uſque ad baptiſmum.

QUÆSTIO III.

De Baptiſmo & reliquâ vitâ Chriſti uſque ad paſſionem.

§. I.

De Baptiſmo & Jejunio Chriſti.

53.
Baptiſmus
Ioannis
quando coe-
perit.

ANNO quinto decimo imperii Tiberii Cæſaris filii adoptivi Octaviani Auguſti, coepit Præcurſor Chriſti prædicare & dare baptiſmum poenitentiae præambulum & diſpoſitivum ad baptiſmum Chriſti. Quem inter ceteros etiam ipſe Chriſtus ſuſcepit, eodem anno, idque dum erat incipiens quaſi annorum triginta, ut refertur *Luca 3.*

Fuit à Deo
inſpiratus.

Ubi in primis certum eſt baptiſmum Ioannis fuiſſe inſpirativè à Deo, quatenus illum in genere inſpiravit, & inſpirando mandavit juxta illud ipſius Præcurſoris *Ioan. 1. Qui miſit me baptizare, ille mihi dixit.* Ipſe autem Joannes Baptiſta ritum baptizandi inſtituit, à quo proinde baptiſmus Ioannis dictus fuit, ut tradit *Bellarminus l. 1. de Baptiſmo cap. 20.* ſicut baptiſmus novæ legis à quovis conſeratur, baptiſmus Chriſti dicitur, non Petri, Pauli &c. ne alius quàm Chriſtus videatur auctor, ut notavit *Aug. l. 5. de Baptiſmo c. 13.* & alibi. Fuit præterea idem baptiſmus à Joanne collatus: an etiam à Diſcipulis, non conſtat, quòd ita. An inſuper fuerit datus cum certa forma, incertum eſt, & variant Doctores. Conſtat ſaltem ſatis non fuiſſe datum in forma baptiſmi Chriſti. Præterea certum eſt ipſum non contuliſſe gratiam ex opere operato, eiſque, qui illum ſuſceperant, fuiſſe adhuc

A Joanne
inſtitutus.

Et datus.

An vel quâ
formâ, in-
certum.

Non contulit
gratiam.

neceſſarium baptiſmum Chriſti, poſtquam lex Chriſtiana coepiſſet obligare; uti coepit poſt paſſionem Chriſti & miſſionem Spiritus ſancti. Ude baptizati Joannis baptiſmate adhuc juſſi fuerunt baptizari ab Apoſtoliſis baptiſmo Chriſti.

An denique Joannes fuerit viciffim baptizatus à Chriſto baptiſmo ipſius Chriſti, incertum eſt. Nam quòd ſic cenſet veriſimillimum *Amicus*, ex verbis ipſius Præcurſoris *Matth. 3. Ego à te deberi baptizari, & reſponſione Chriſti: Sine modo, ſic enim decet nos implere omnem juſtitiam.* q. d. Exequere nunc quòd dico, ego poſtea faciam quòd petis. Sed Joannes ibi non petiit baptiſmum fluminis, neque Chriſtus per conſequens illum promittit. Solum enim ſignificat Joannes, quòd potiùs indigeret abluì à Chriſto, non baptiſmo aquæ, quem necdum ratio temporis poſtulat, ſed Spiritus ſancti & ignis, quem ſuprà prædixerat, idque quia illo debuerat ab originali & à quotidianis purgari. Quare nec Patres expreſſerunt aliter quàm in Spiritu, ut *Hieronymus*, vel in cruore & baptiſmo fluminis, ut *Nazianzenus* fuiſſe baptizatum. Ideoque verofiſimilius eſſe putat *Abulenſis q. 78. in c. 3. Matth.* Joannem non fuiſſe à Chriſto baptizatum.

Ratio porro ob quam Chriſtus Dominus ſuſceperit baptiſma Joannis assignari ſolet, tum ut ſuo baptiſmo ſanctificaret aquas, eiſque vim regenerandi daret, eas deſtinando ad baptiſmum à ſe inſtituendum, tum ut baptiſmum Joannis comprobaret, tum ut humilitati exemplum præberet, tum ut peccati in ſe incapax, peccata totius naturæ in ſe & per ſe abluenda ſignificaret, tum ut medicus ægris aſſimilatus, ægrotis eò eſſet gravior, quò familiarior; tum ut homines ad baptiſmum ſuum invitaret, tum ut teſtimonium cæleſte ei redderetur, tum denique ut per deſceſſum columbæ ſignificaret gratiam Spiritus ſancti annectendam baptiſmo Fideiſum. Quare decentiam ſuſcipiendi à ſe baptiſmatis ipſe declarat *Matth. 3. Sine modo, ſic enim decet nos adimplere omnem juſtitiam.*

Gravis autem & interminabilis eſt controverſia inter Doctores de præciſa Chriſti ætate in ſuſceptione baptiſmi. Nam Varii putant Chriſtum fuiſſe baptizatum anno ætatis trigefimo inchoato. Quibus præter varios Patres favere videtur, quòd *Lucas c. 3. ait: Et ipſe Jeſus erat incipiens quaſi annorum triginta.* Alii putant id factum anno trigefimo expleto. Alii denique noviffimè cenſent eſſe baptizatum anno trigefimo primo expleto, & trigefimo ſecundo per tredecim dies inchoato. Hi verò ſic exponunt verba *Lucæ*, ut ſolum voluerit ſignificare, quòd Chriſtus eſſet triginta annorum circiter ſeu plus minus; præſertim quia in ætatibus ſeu annis exprimendis rotundi numeri in Scriptura sæpè assignantur. Quòd autem Evangelisſta dicit *incipiens* intelligunt hi, quòd non afficiat

annos

annos triginta, sed exercitium efficac sui & prædicationis, quod scilicet hoc erat incipiens, cum esset quasi triginta annorum. Prout simili modo & sensu refert idem Lucas Act. 1. dictum à Petro Apostolo: *Incipiens Iesus à Baptismate Ioannis &c.* Hæc porro opinionum diversitas oritur ex diversitate & incertitudine opinionum de anno Natalis Domini; quæ similiter interminatæ manent.

57. Christo baptizato qualiter aperi sunt cali, Patre apparente in voce, Spiritu sancto in corpore simili columba.

Christo jam baptizato, ascendentiq; de aqua mox juxta Matthæum c. 3. aperti sunt cæli, subintellige sensibiliter, idque verosimilius per hoc quod in supremo aère per congruentem partim rarefactionem, partim condensationem & illuminationem laterum, profundi hiatus similitudo apparuerit, ut è cælo omnia proficisci viderentur, vox scilicet Patris etiam sensibilis, humanæ & articulatæ similis, & columba seu potius corpus habens speciem columbæ, in qua representabatur persona Spiritus sancti. Neque propterea fuit aliqua fictio: dum enim aliqua species divinitus formatur, & ad veritatem aliquam significandam refertur, nulla deceptio est, sed veritatis significatio; etsi contingat per accidens aliquos falli. Species itaque columbæ non designabat veram columbam, nec etiam quod Spiritus sanctus esset vera columba, sed sub hoc sensibili involucri ob quædam convenientias seu symbolizationes Spiritus sanctus apparuit, ut monstraret Christum esse filium Dei & Spiritu sancto plenum.

Qualiter ibi non fuerit fictio.

An vero hæc signa etiam sint ab æstantibus percepta, Scriptura quidem supra non expressit; tamen neque negat. Et omnino videtur, quod sint percepta, attendâ tum signorum sensibilitate, tum eorundem fine, qui erat, ut manifestaretur conditio & qualitas Christi, non solum Joanni Baptistæ (qui ipse Ioan. 1. sibi dictum refert: *Super quem videris Spiritum descendemem &c.* hic est qui baptizat in Spiritu sancto) sed etiam populo Judaico.

Apparatio hac non solum Ioanni sed etiam populo passim.

Quæri etiam posset, quo die anni Christus sit baptizatus? Sed communis responsio est fundata in Patribus & traditione Ecclesiastica, officioque divino, baptizatum esse ipso die Epiphaniæ. Unde cum mox à baptismo successerit in desertum, ibi jejunaturus, & Franciscus c. 3. Regule commendat & citra strictum præceptum præscribit Fratribus suis sanctam quadragesimam ab Epiphania Domini usque ad continuos quadraginta dies, quam Dominus suo sancto jejunio consecravit. Solum posset obstare frigus temporis importunum pro baptismo, qui à Joanne dabatur immersione corporis in aquam. Verum potius tempus id ad exemplum penitentiae erat maxime opportunum baptismo, sicut & Nativitati Iesu, qui propter nos in frigore & nuditate nasci dignatus est. Quàmvis alioquin in

58. Christus creditur baptizatus reverente die Epiphaniæ.

locis palestinae non sit frigus de die adeo exorbitans.

Circa jejunium Christi id solum notandum est, fuisse continuatum sine cibo per integros quadraginta dies; indeque sumpto exemplo Ecclesiam præscribere jejunium quadragesimale ante Pascha, nostræ infirmitati accommodatum, præsertim suppositâ moderatione hodiernâ, non solius prandii, sed etiam cœnulæ vespertinae, apud aliquos satis largæ. Expletis autem quadraginta diebus demum cœpit esurire, dicente Scripturâ, *Postea esurivit*; divinitate nempe humanam naturam, alioquin fami obnoxiam sustentante, actionesque interiores ac contrarias sic temperante, ut fames non oriretur. Similiter tentatio dæmonis, apparentis & colloquentis sensibiliter, contigit post jejunium quadragesimale, insidiatore ansam quoque sumente ex ipsa Christi esurie experiendi, an verè Filius Dei esset. Astus tamen dæmonis Salvator prudentissimis responsis elusit, relinquens illum sine ulteriori instructione mysterii. Qualiter verò tentatio Christi, uti primorum parentum, tota foris, non intus fuerit, peti potest ex dictis P. 1. Tr. 3. d. 6. q. 12. n. 100.

59. Quale fuerit jejunium Christi, & subsequens tentatio.

§. II.

De Prædicatione Christi.

Post jejunium & victoriam dæmonis processit Christus instar veri athletæ ad prædicationis exercitium, discipulorum aggregationem, miraculorum patrionem, quæ velut sigilla Patris cælestis authenticè monstrabant, quia verè à Patre missus esset in mundum velut Salvator ejusdem, ac tamquam in dictis suis verax signatus ab eodem Patre, qui est prima Veritas.

60. Jejunio successit prædicationis, & miracula.

Circa prædicationem Christi observanda est, tum doctrina in prædicatione tradita, tum tradendi modus, & tempus. Quoad primum manifestum est ex Evangelio doctrinam fuisse excellentem & purissimam, ad reformationem interioris hominis & cælestia collimantem. Quoad secundum, constat fuisse modum prædicandi in Christo singularem, tum quatenus doctrinam piurimis & maximis miraculis confirmabat, tum quia singularissimâ vi & efficacîâ persuadendi loquebatur; tum quia singulari auctoritate doctrinam suam proponebat, tum denique quia quod docebat verbo, firmabat exemplo. Unde Matth. 7. dicitur: *Eras docens, sicut potestatem habens, & non sicut Scribae eorum & Pharisei.* Et Ioan. 7. Numquam sic locutus est homo, sicut hic homo.

Qualis fuerit doctrina à Christo tradita.

Quam singularis tradendi modus.

Ad modum etiam tradendi pertinet, quod Ioan. 18. Christus dixit: *Ego palam locutus sum mundo: Ego semper docui in Synagoga* (ubi scilicet templum non esset) *& in templo* (scilicet Jerusalem) *quo omnes Iudæi conveniunt, & in cœcis*

61. Ad quem usque spectat quod publice semper docuit in cœcis.